

Auteur

Mark van Kollenburg

Niveau: NT2 vanaf A2-B1

Deze les is tot stand gekomen in een opdracht voor gemeente Zaanstad. Een initiatief en samenwerking van Mark van Kollenburg (docent Nederlands als Tweede Taal) & Daniëlle Schouten (Waardeer je kleren). Voor meer informatie over circulair textiel ga naar de website van Daniëlle: waardeerjekleren.nl

Leerdoelen

1. De cursisten kunnen uitleggen hoe afval in Nederland wordt gescheiden en zelf erachter komen hoe zij dat in hun eigen woonplaats kunnen doen.
2. De cursisten kunnen genoeg woorden gebruiken om te vertellen hoe ze kleding kunnen doorgeven of ruilen, kleding kunnen (laten) repareren en waar ze kleding eventueel kunnen inleveren.

Lesprogramma

Dit lesprogramma is ontwikkeld om inburgeraars te informeren over het gebruik van kleding, vooral als onderdeel van de inzameling van afval in de gemeente. Gemeenten hebben een landelijke verplichting om het aandeel restafval fors te verminderen.

Het lesprogramma is bedoeld voor cursisten vanaf A2. Het kan worden gebruikt in lessen voor het verplichte examen Kennis van de Nederlandse Maatschappij (KNM). De cursisten ontdekken zo wat zij kunnen doen met kleding die zij zelf niet langer meer gebruiken. Ze vergroten daarbij hun woordenschat en digitale vaardigheden.

De belangrijkste informatie voor de inburgeraars is:

1. Kleding (textiel en schoenen) hoort niet bij restafval.
2. Het is goed om kleding langer te gebruiken. Je kunt het laten repareren als iets stuk is en/of je kunt het doorgeven.

In hoeverre sluit het thema aan bij de leefwereld van de cursisten?

In hun woning hebben ze te maken met gemeentelijke regels voor afvalscheiding. Deze zijn niet altijd bekend bij inburgeraars. De meeste cursisten hebben ook baat bij het besparen op kosten van de eerste levensbehoeften. Vaak maken zij al gebruik van een kledingbank en kringloopwinkel.

Welke kennis hebben cursisten al over het thema kleding en afvalinzameling/hergebruik?

De cursisten leren in lesmethoden over afvalscheiding. Vaak wonen zij in bovenwoningen waar gescheiden inzameling nog beperkt gebeurt, omdat het praktisch moeilijker uitvoerbaar is. In de landen waarvandaan zij komen, is scheiding van afval – laat staan inzameling – vaak geen gemeengoed maar kennen ze creatieve en goede oplossingen zoals een poetsdoek van een oud shirt.

Informatie en suggesties over de les en de oefeningen

1. Oefeningen 1 en 2 sluiten aan op Inhoud 1: Kleding (textiel en schoenen) hoort niet bij restafval. De tekst sluit aan op lesstof KNM.
2. Oefeningen 3 t/m 6 horen bij Inhoud 2: Het is goed om kleding lang te gebruiken. Je kunt het laten repareren als iets stuk is of je kunt het doorgeven. Maar niet bij het restafval.

KLEDING VERDIENT EEN LANGER LEVEN

WAAROM VERDIENEN KLEDING EN SCHOENEN EEN LANGER LEVEN?

Het is goed om alle kleding en schoenen die je hebt, goed te gebruiken. En zo lang mogelijk! Dat verdienen ze. Dan hebben we ook minder nieuwe kleding nodig. Het maken van een nieuwe trui, broek of jurkje is niet zo goed voor het milieu.

Bij het maken van kleding wordt CO₂ uitgestoten. Er worden fossiele brandstoffen (olie) gebruikt, bijvoorbeeld voor polyester kleding. Ook worden chemische middelen gebruikt, zoals verf. Het groeien van katoenplanten en verven van katoen kost bovendien heel veel water. Voor één spijkerbroek is bijvoorbeeld 7000 liter water nodig.

OEFENING 1 - LEESVAARDIGHEID

Afval scheiden

Alles wat je thuis weggooit, noemen we huishoudelijk afval. De gemeente waarin je woont, moet het huishoudelijk afval inzamelen. Ze wil graag dat inwoners zo min mogelijk afval hebben. Kortom, het is heel goed om minder te kopen. Want hoe minder nieuwe spullen, hoe minder afval.

De gemeente wil ook dat inwoners het afval dat ze hebben, zo mogelijk apart weggooien. Dat noemen we afval scheiden. Hiervoor zijn inmiddels vele manieren, bakken en containers. Die zijn er voor onder meer glas, papier, textiel en groente-, fruit- en tuinafval (gft).

Nu nog komt kleding en ander textiel zoals handdoeken of lakens vaak bij het restafval terecht. Net als schoenen. Maar textiel en schoenen horen niet bij het restafval. Dan wordt het namelijk verbrand en dat is jammer of beter gezegd, zonde.

Als we afval goed scheiden, kan het opnieuw worden gebruikt of worden er weer nieuwe producten van gemaakt.

1A - WAAR OF NIET WAAR?

Lees de tekst hiernaast: Waar of niet waar? Omcirkel het goede antwoord.

1. De gemeente wil dat mensen zoveel mogelijk afval hebben.

WAAR **NIET WAAR**

2. Kleding moet niet bij het restafval.

WAAR **NIET WAAR**

3. Het is goed dat kleding wordt verbrand.

WAAR **NIET WAAR**

4. Van gescheiden afval kunnen we nieuwe producten maken.

WAAR **NIET WAAR**

Start met een woordspin of een woorden-estafette over het woord afval en het woord kleding. Wat doen ze met kleding die ze niet meer gebruiken? Daarbij kunnen (nieuwe) woorden uit oefening 1 eventueel al aan bod komen om te bespreken.

Oefening 1

Vaardigheid:
Leesvaardigheid en digitale vaardigheid.

1. Bespreek na het lezen van het Intro en Oefening 1 een aantal woorden; milieu – CO₂ – fossiele brandstoffen – katoen – textiel – statiegeld(blikjes) – elektrische apparaten. Vraag eventueel of ze het woord *klika* kennen.
2. Bij Oefening 1b wordt gevraagd online uit te zoeken hoe je bepaalde verpakkingen scheidt. Zet eventueel de website van de gemeente of app van de organisatie die het afval ophaalt, klaar op het digibord. De vraag hoe je een blikje cola 'scheidt' kan een leuke opmaat zijn voor een gesprekje. Dat gaat natuurlijk voor statiegeld naar de supermarkt.

Oefening 1a is receptief (Neuner A). Oefening 1b is gestructureerd productief en vergroot ook de digitale vaardigheid (Neuner C).

IB - WAT MOET WAAR?

Er zijn inmiddels vele manieren om afval te scheiden. Zoals in de supermarkt, waar je statiegeldblikjes inlevert en statiegeldflessen inlevert. Bij bouwmarkten lever je batterijen en elektrische apparaten in. Daarnaast mag een gemeente zelf bepalen hoe het omgaat met afval scheiden. Hoe werkt het in jouw gemeente? Zoek het alleen of samen uit.

Download de app van de organisatie die in jouw gemeente afval inzamelt/ophaalt. Of zoek op de website:

www.afvalscheidingswijzer.nl

Hoe moet je de volgende producten scheiden?

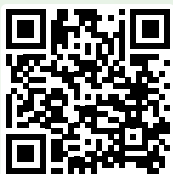
- een pizzadoos in _____
- een melkpak in _____
- een drinkglas in _____
- een reclamefolder in _____
- een blikje cola in _____

Oefening 2

Vaardigheid:
Luistervaardigheid.

Item Nieuws van de
Week - 28 juni 2023
transcript (duur 2
min. 30 sec.)
[youtu.be/
Rzg5tQZx46I](https://youtu.be/Rzg5tQZx46I)

Eerste keer luisteren
(optioneel met lagere
snelheid); Je kunt
woorden als inleveren,
stoppen bij, hesjes
desgewenst behan-
delen want deze zijn
niet hoogfrequent.
Na tweede keer of
derde keer kun je
de gaten tekst voor-
leggen. Bij minder
gevorderde luisteraars
kun je tussendoor één
keer ondertitels laten
meelopen.

Oefening 2 is
gestructureerd
productief (Neuner C).

OEFENING 2 – LUISTERVAARDIGHEID

Oude kleding inleveren

Kledingbedrijven moeten ervoor zor-
gen dat oude kleding vaker wordt ingele-
verd. Nu komen veel oude kleren nog bij
het afval terecht. Er komen extra inzamel-
punten voor kleding. Die kleding kan dan
opnieuw wordt verkocht of gerecycled.

Er wordt veel kleding

1. _____.

Dat is niet alleen zonde, maar ook slecht
voor het milieu.

Daarom moeten kledingbedrijven helpen
om dat probleem op te lossen. Mensen
kunnen hun oude kleren naar dit soort
textielcontainers brengen. Een deel van
die kleding wordt opnieuw verkocht.

Maar de meeste mensen stoppen hun
oude kleren bij het afval.

En dan wordt het, net als de rest van het
afval, 2. _____.

Tot nu toe hoefden Nederlandse kledingbedrijven niets te
doen aan het afvalprobleem.

Maar dat gaat veranderen. Er komen strenge regels voor
bedrijven, als het gaat om oude kleding. Ze moeten de oude
kleding 3. _____. Zodat die niet bij het
afval terecht komt.

Ze moeten ook regelen dat oude kleding, die nog goed is,
opnieuw wordt verkocht. 4. _____ dus.
En ze moeten vaker kleding recycleren. Dus van de stof van
oude kleren, nieuwe kleren maken.

Het is allemaal bedoeld om mensen minder vaak nieuwe
dingen te laten 5. _____. Want hoe
minder nieuwe spullen, hoe minder afval.

Als de winkels de ingezamelde kleren willen laten recyclen, kunnen ze de spullen naar een **6.** _____

brengen. Dit is zo'n bedrijf. Hier zoeken ze uit van welke kleding iets nieuws kan worden gemaakt.

De eigenaar van het bedrijf draagt zelf ook iets dat is gerecycled. 'Ja kijk naar mijn jasje. Hier kun je niet aan zien dat het van die oude truien gemaakt is'. Ze vindt het goed dat er **7.** _____ regels voor kledingbedrijven komen.

Omdat er nu te veel oude kleren worden weggegooid. Ook omdat we met z'n allen ook wel inzien dat het voor het **8.** _____ niet langer kan dat we zo doorgaan in de textielindustrie.

Sommige winkels zijn al begonnen met recyclen. Zoals deze winkel. Deze hesjes zijn gemaakt van de **9.** _____ van oude kleren. En als klanten oude kleren inleveren, dan krijgen ze een gratis paar **10.** _____ als bedankje.

De nieuwe regels gaan vanaf 1 juli gelden. De komende tijd zijn er dus op steeds meer plekken inzamelpunten te zien.

OEFFENING 3 – GESPREKSVAAARDIGHEID

Een goede manier om langer gebruik te maken van je kleding en schoenen is om ze te laten repareren als ze stuk gaan.

1. Je (A) hebt een lange broek die je heel weinig draagt. Je gaat naar de kledingmaker (B) om er een korte broek van te maken. Wat zeg je?
2. De onderkant van je favoriete schoenen, de zolen, laten los. Je (A) gaat naar de schoenmaker (B). Wat zeg je?

Welke vragen kun je nog meer bedenken voor de kleding- of schoenmaker?

Oefening 3

Vaardigheid:
Gespreksvaardigheid
(Rollenspel)

Cursisten oefenen met routines in gesprekken buiten de deur. De oefening kan ook een voorbereiding zijn op een buitenschoolse praktijkopdracht; een bezoek aan een lokale kleding- of schoenmaker. Sommige gemeenten bieden via een Stadspas voor mensen met een laag inkomen kortingen bij kleding- of schoenmaker.

Oefening 3 is een rollenspel (Neuner C).

Oefening 4

Woordenschat

De gevraagde woorden komen in de overige oefeningen voor of zijn hoogfrequent.

Als de kruiswoordpuzzel te moeilijk zou zijn, kan de puzzel online worden aangepast naar een cloze-oefening (Neuner B). Daarvoor is wel een Wordwall account nodig. Met een account kun je van template wisselen naar of 'Kies het antwoord' of makkelijker 'Verbinden'.

Let op: de kruiswoordpuzzel op papier kan afwijken van hetzelfde template online.

Oefening 4 is gestructureerd productief (Neuner C)

OEFENING 4 - WOORDENSCHAT

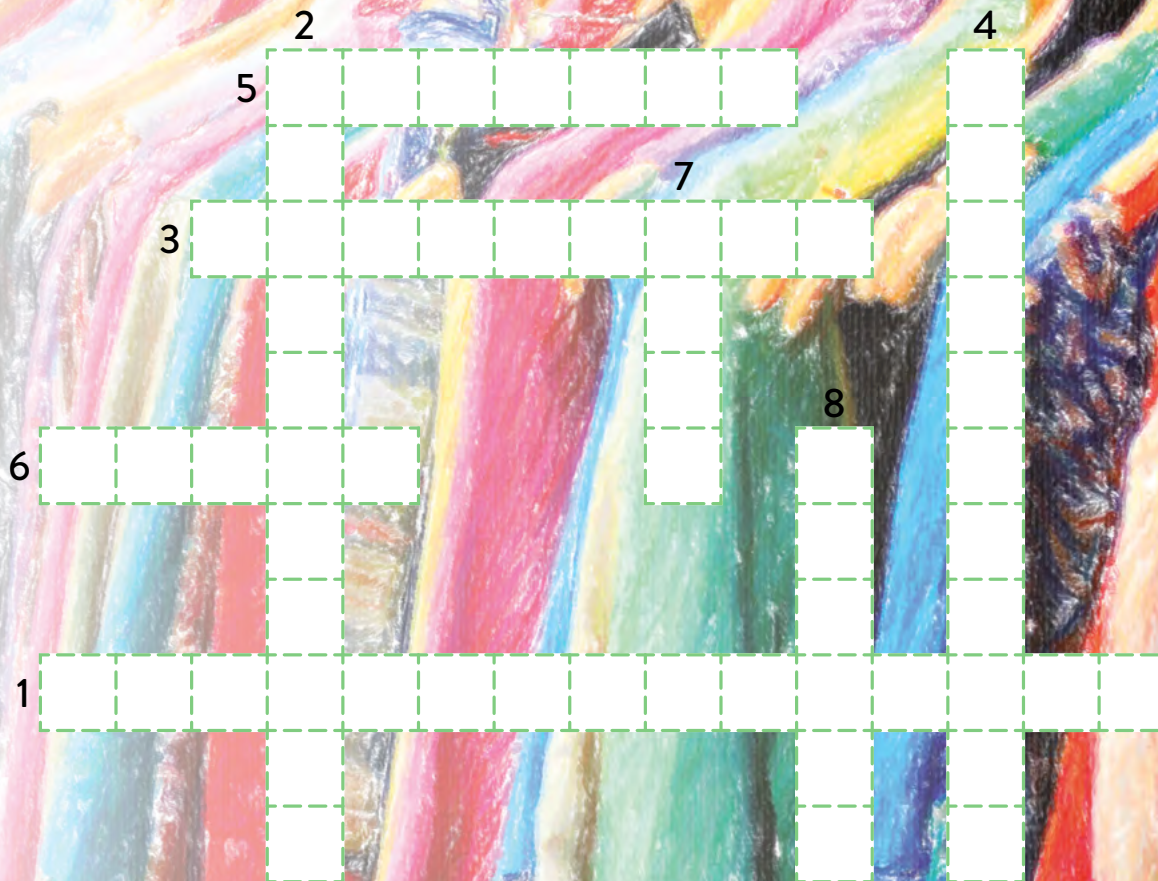
Kruiswoordpuzzel: Ken je het juiste woord?

Horizontaal

1. Een winkel waar je spullen kunt brengen of kopen die al langer leven
3. Je gooit hierin kleding met olie en vervlekken weg
5. Ander woord voor handdoeken, lakens en knuffelberen
6. Van deze grondstof zijn duizenden liters nodig om een spijkerbroek te maken

Verticaal

2. Zo noemen we een kledingstuk of ander product dat eerst van iemand anders is geweest
4. Een ondernemer die schoenen repareert
7. Chemisch middel waarmee stof ook kleurt
8. Het water, de grond en de lucht om ons heen

Oefening 5

Vaardigheid: Spreekvaardigheid

Vooraf wat handelingsperspectief / opties bespreken zoals ruilen, doorgeven, inleveren bij kledingbank of kringloopwinkel. Mogelijke bron hierbij: Milieu Centraal - www.milieucentraal.nl.

Zoek op 'Hoe geef jij je kleren nieuw leven?'

Oefening 5 is vrije productie (Neuner D).

Oefening 6

Vaardigheid: Schrijfvaardigheid

De cursisten geven argumenten voor hun mening. Stimuleer de cursisten om signaalwoorden te gebruiken voor de samenhang in hun tekst.

Oefening 6 is vrije productie (Neuner D).

Terugkijken

Kijk samen met de cursisten terug naar de lesdoelen. Vinden ze gemakkelijk online de weg om hun huishoudelijk afval goed te scheiden? Kunnen ze vertellen dat voor kleding een beter lot mogelijk is dan de afvalbak? Oefening 7 is bruikbaar om nieuwe woorden en begrip te verankeren.

Oefening 7

Oefening 7 is een inslijpoefening (Neuner B).

OEFENING 5 - SPREEKVAARDIGHEID

Wat doe jij met kleding die jij niet meer draagt?

Praat met elkaar! Vertel wat je een keer hebt gedaan met kleding die je niet meer draagt. En waarom je dat hebt gedaan!

OEFENING 6 - SCHRIJFVAARDIGHEID

Stelling: Kleding is het waard om zo lang mogelijk te dragen!

1. Ben jij het eens of oneens met deze stelling?
2. Geef minimaal twee redenen waarom je het eens of oneens bent met deze stelling!

Schrijf dat hieronder op:

OEFENING 7

Vul de juiste woorden in:

**grondstof - spullen - krant - katoen
textiel - kleding - milieu - theeglas**

1. Als je de _____ gelezen hebt, kun je deze naar de papierbak brengen.
2. _____ die je niet meer draagt, kun je naar een tweedehands winkel brengen.
3. Als je _____ gebroken is en je kunt niet meer eruit drinken, hoort het bij het restafval.
4. Alles wat geweven is zoals kleding, handdoeken en lakens, noemen we ook wel _____.
5. Afval zoals glas en kleding kun je opnieuw gebruiken maar is ook een _____ waarvan je nieuwe producten kunt maken.
6. De productie van kleding is niet goed voor het _____.
7. Voor de groei van _____ is heel veel water nodig.
8. Hoe minder nieuwe _____, hoe minder afval!

Disclaimer

Bronnen:

NOS Nieuws van de Week

Milieu Centraal

Beeld Textielcontainer: gemeente Zaanstad

Sleutel oefeningen Kleding verdient een langer leven

1A.

1. niet waar 2. waar 3. niet waar 4. waar

2.

1. weggegooid 2. verbrand 3. inzamelen
4. Tweedehands 5. kopen 6. recyclebedrijf
7. strengere 8. milieu 9. stof 10. sokken

4.

Horizontaal: 1. Kringloopwinkel
3. Restafval 5. Textiel 6. Water
Verticaal: 2. Tweedehands
4. Schoenmaker 7. Verf 8. Milieu

7.

1. krant 2. spullen 3. theeglas 4. textiel
5. grondstof 6. milieu 7. katoen 8. kleding